

BSN 2020/0311

Jenny Sundström
046-359 45 17
jenny.sundstrom@lund.se

Redovisning av arbetet med skolpliktsbevakning, läsåret 2019/2020

Inledning

Lsåret 2019/2020 är första läsåret då Lunds kommun haft en centraliserad skolpliktsbevakning. Under läsåret har förvaltningen arbetat med att ta fram och utveckla en process som säkerställer en korrekt hantering av den centrala skolpliktsbevakningen, det vill säga när en elev är folkbokförd i Lunds kommun men saknar skolplacering. Arbetet med processen är pågående och utvecklingen fortsätter samtidigt som den framtagna processen (se bilaga 1) har gjort det möjligt att på ett effektivt och rättssäkert sätt handlägga de ärenden som inkommit.

Lsåret som gått har inneburit utmaningar som är helt nya på flera plan, även för skolpliktsbevakningen. Pandemin och covid-19 har påverkat skolgången för elever i hela världen och med det också handläggningen av skolpliktsbevakningsärenden.

Ärenden under läsåret 2019/2020

Denna rapport hanterar ärenden under perioden 2019-07-01 till 2020-06-30. Under perioden har totalt 271 skolpliktsbevakningsärenden hanterats, 139 under höstterminen och 132 under vårterminen (samtliga siffror baserat på underlag per 10 september 2020). Fördelningen över året har varit jämn.

Status av ärenden, Läsåret 2019/2020

Totalt antal nya ärenden, 2019/2020	Pågående ärenden	Avslutade ärenden	Avslutade ärenden där skolplikten faller	Avslutade ärenden med annan lösning
271	69	202	50	152

Samtliga ärenden har samtliga diarieförts med rubriken "Skolpliktsbevakning".

Totalt antal nya ärenden: Samtliga ärenden under perioden där en elevs skolplikt utreds. En elevs namn kommer upp på skolbevakningslistan när eleven är folkbokförd i Lunds kommun, men saknar registrerad skolplacering.

Fördelningen av nya ärenden startade på höstterminen respektive vårterminen är 51% respektive 49%, alltså mycket jämn.

Pågående ärenden: Ärenden där handläggare fortfarande utreder skolplikten och väntar på mer information för att gå vidare med ärendet. Från läsåret 2019/2020 fanns 69 pågående ärenden där handläggningen fortsatt under hösten. Bland dessa ärenden finns exempelvis ärenden där barn- och skolförvaltningen misstänker felaktig folkbokföring och avvaktar utredning hos Skatteverket, ärenden där förvaltningen inväntar dokumentation från skola i utlandet som bekräftar att skolplikten faller samt ärenden där förvaltningen avvaktar utredning från socialförvaltningen inför skolplacering av eleven.

Avslutade ärenden: Ärenden där skolplikten är utredd och handläggningen är avslutad. Dessa ärenden beskrivs närmare inom någon av kategorierna nedan.

Avslutade ärenden där skolplikten faller: Ärenden där elever vistas varaktigt utomlands, dvs i nio månader och längre. Bland dessa ärenden finns exempelvis ärenden där en förälder får arbete i annat land eller när en elev återvänder till sitt hemland.

För beslut om att skolplikten faller krävs underlag som styrker utlandsvistelsen och att denna är varaktig, till exempel intyg om inskrivning under viss tid från mottagande skola, ett hyres- eller köpekontrakt på bostad i annat land eller anställningsavtal för vårdnadshavare som påvisar viss tids anställning.

Lunds kommun följer upp beslut om att skolplikten faller med vårdnadshavare eller mottagande skola var sjätte månad så länge eleven är fortsatt folkbokförd i Sverige. Vid signal om förändring i elevens situation, tas kontakt omgående med vårdnadshavare för diskussion kring de nya förutsättningarna. Om eleven återvänder till

2020-11-23

Diarienummer
BSN 2020/0311

Sverige, dock inte för semester eller liknande, upphävs beslutet om att skolplikten faller omgående och eleven ska ha en skolplacering.

Några elever befann sig utomlands när landsgränserna stängdes i våras och blev "fast" i landet de befann sig. För dessa elever har skolplikten fallit men nu öppnas möjligheterna att komma tillbaka hem till Sverige och en ny diskussion om elevernas situation ska tas.

Till följd av pandemin har det under våren varit utmanande att etablera kontakt med skolor i utlandet som tagit emot elever från Lund. Idag har de flesta länder återupptagit sin skolgång efter vårens nedstängning på grund av covid-19. Detta gör det möjligt att säkerställa att/om elever befinner sig varaktigt utomlands och att skolplikten i Sverige i så fall faller.

Av tabellen ovan framgår att i 25% av de avslutade ärendena vistas eleven varaktigt utomlands.

Avslutade ärenden med annan lösning: Ärenden där skolplikten är utredd och där ärendet har avslutats mot bakgrund av något av följande:

- Eleven har skolplacerats i Lunds kommun, kommunal- eller friskola, 90 ärenden

Utredningar som visar att eleven har en skolplacering står för en stor andel av det totala antalet ärenden. Skolplaceringen följs alltid upp genom en kontakt med mottagande skola för att säkerställa att informationen om skolplacering är korrekt.

Av totalt 90 ärenden är 88 elever placerade på en friskola. När en elev går i en friskola, ska friskolan enligt rutin skriftligt meddela Lunds kommun. Denna grupp elever är som flest under terminernas första månad då skolbyten och skolstart är som vanligast.

Bakgrunden till den stora mängden ärende är en viss eftersläpning i de fristående enheternas registrering till kommunen. Denna grupp skolpliktsärenden belyses extra väl med nuvarande rutin och målsättningen är att minska antalet ärenden för varje termins start.

I två ärenden på skolpliktsbevakningslistan saknade eleverna placering. Efter samtal med vårdnadshavare framkom att kontakten var tagen med kommunal skola, en plats fanns tillgänglig för eleven och registreringen av placeringen gjordes inom en vecka efter att ärende öppnats.

Av tabell ovan framgår att detta gäller för 75% av de ärenden som avslutats.

2020-11-23

Diarienummer

BSN 2020/0311

- Elevens har skolplacerats i annan kommun, kommunal- eller friskola, 22 ärenden

Ärenden där eleven placerats i en skola, kommunal eller fristående, i en annan kommun. Skolplaceringen har följts upp genom en kontakt med mottagande skola för att säkerställa att informationen om skolplacering är korrekt. Ett avtal om interkommunal ersättning har också upprättats med mottagande kommun eller friskola.

- Eleven fullgör skolplikten på annat sätt, 1 ärende

En elev kan beviljas att fullgöra skolplikten på annat sätt om förutsättningarna för utbildningen motsvarar kraven i skollagen och eleven har en anknytning till Sverige, alltså där det finns en plan att återvända. För att ett medgivande ska kunna ges måste synnerliga skäl föreligga.

Synnerliga skäl kan t.ex. förekomma i situationer då eleven nyss flyttat till Sverige från något av våra grannländer men har mycket starka skäl för att gå kvar i det gamla landets skola under återstoden av terminen. Även situationer då eleven under längre tid önskar vara från skolan på grund av resor, filminspelning eller dylikt kan tänkas utgöra synnerliga skäl för att under en tid få medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt om det finns mycket starka skäl i det enskilda fallet.

- Eleven har avslutat grundskolan och har avgångsbetyg, 2 ärenden

Ärenden där eleverna har gått ut årskurs nio året innan det år de fyller 16 och fått avgångsbetyg. Detta gäller elever som börjat skolan i förtid eller gått i skola utomlands och med det avslutat sina studier ett år tidigare. I och med detta upphör skolplikten och ärendet om skolpliktsbevakning avslutas.

- Eleven har folkbokförts i annan kommun enligt Skatteverket, 24 ärenden

Ärenden där eleverna har flyttat från Lunds kommun.

När barn- och skolförvaltningen initierar en utredning om felaktig folkbokföringsadress har Skatteverket en handläggningstid på 12-14 månader. Sedan juli 2020 planerar Skatteverket för ett ”snabbspår” för utredning av unga personer i skolåldern.

På grund av Skatteverkets långa handläggningstider släpar ändringar av flytt och ny folkbokföringsadress från en kommun till en annan efter i folkbokföringsregistret, vilket får till följd att eleven står skriven i Lunds kommun även om hen redan flyttat och går i skola i den andra kommunen. Barn- och skolförvaltningen inväntar

Skatteverkets handläggning och avslutar ärendet när folkbokföringsadressen är ändrad.

- Eleven har utvandrat enligt Skatteverket, inte längre folkbokförd i Sverige, 13 ärenden

Ärenden där eleverna har lämnat Sverige och inte längre är folkbokförda här.

Ärenden om utvandring prövas av Skatteverket och även här har Skatteverket långa handläggningstider. Barn- och skolförvaltningen inväntar Skatteverkets handläggning och avslutar ärendet när eleven är noterad som utvandrad.

Utmaningar och planering framåt

Eftersom läsåret 2019/2020 är första året som Lunds kommun arbetat med central skolpliktsbevakning, finns det inte jämförande uppgifter från tidigare år. Även jämförelse med andra kommuner utifrån ärendemängd och resultat av utredda ärenden är svårt, då strukturen på arbetsmarknaden i kommunerna är olika. Det faktum att Lunds kommun har ett internationellt universitet, flera stora multinationella företag och närhet till den danska arbetsmarknaden, gör att familjers rörlighet är stor.

Processen kring handläggning av central skolpliktsbevakning är en levande process som hela tiden utvecklas. Arbetet innebär regelbunden kontakt och avstämning med andra myndigheter så som socialförvaltningen, Skatteverket och Försäkringskassan. Kontakt med andra kommuner förekommer också, allt med målsättningen att utbyta information om arbetssätt och förbättra Lunds kommuns process. Bedömningen i dagsläget är att Lunds kommuns process fungerar väl i jämförelse med andra kommuner.

I hanteringen av centrala skolpliktsbevakningsärenden är det av största vikt att kommunen har en välfungerande process för att säkerställa att inget ärende "faller mellan stolarna". I arbetet med Lunds kommuns process är ett av underlagen rapporten "Till skydd för barnen – om skolplikt och anmälningsskyldighet i Ystads kommun" som gjordes av Ann-Marie Begler som extern utredare för Ystads kommun i oktober 2019. Lunds kommuns rutin har också justerats och uppdaterats i enlighet med information från den skoljuridiska experten Mikael Hellstadius, som även han understryker vikten av väl genomtänkta och dokumenterade rutiner för en korrekt och säker hantering av skolpliktsbevakningen.

Informationen om skolplikt på kommunens intranät Inloggad uppdateras regelbundet, i syfte att på bästa sätt knyta ihop skolornas arbete med den centrala skolpliktsbevakningen. Dessutom har en

2020-11-23

Diarienummer

BSN 2020/0311

översyn av rutinen för skolplikt och frånvaro av elever påbörjats. Skolkontorets målsättning är att vara ett stöd för kollegor i dessa processer. Ett bra samarbete mellan medarbetare på skolorna och skolkontoret är en förutsättning för en effektiv skolpliktsbevakning med kort handläggningstid.

Även framöver kommer elevers skolplaceringar och närvaro att påverkas av covid-19. Det är oklart hur påverkan kommer se ut, men utifrån dagens förutsättningar hoppas förvaltningen kunna få kontakt med skolor runt omkring i världen och att dessa kan styrka elevers deltagande i undervisningen.

Bilaga 1: Bild central skolpliktsbevakning